

ци, календари, стихотворения, преводи и пр., самоукъ и прекрасенъ познавачъ на България и българския езикъ. Душата на Книжовното дружество бѣше веселиятъ Василь Дим. Стояновъ, тогава губернаторъ въ Варна, следъ това главенъ секретаръ на министерството на народната просвѣта и т. н. Училъ бѣше въ Прага правото и до край време говорѣше добре чешки. Много дружеше д-ръ Иречекъ съ геолога Г. Златарски, съ когото не веднажъ е пѣтувалъ по България, и съ статистика Мих. Сарафовъ, който често става министъръ. Други приятели му бѣха познавачътъ на черковнитѣ работи П. Генчевъ, директорътъ на държавната печатница Кирковъ и др. Въ Пловдивъ живѣеха и само отъ време на време дохождаха въ София икономистътъ и финансистътъ Иванъ Ев. Гешовъ, поетитѣ Вазовъ и Величковъ, книжарътъ Хр. Г. Дановъ и др.

Дохождаше у него и поетътъ Светославъ Миларовъ, човѣкъ съ малъкъ ръстъ, който правѣше впечатление съ своитѣ сантиментални декламации. Той не бѣше винаги съ ума си, особено отъ като падна отъ конь въ търновскитѣ скали. Веднѣжъ седѣше самъ у Иречека на канапетото и излагаше своето недоволство отъ българската политика, горе долу тъй: „Не съмъ спокоенъ. Имамъ за туй причини. Азъ съмъ потомъкъ на онѣзи, които нѣкога сж царували въ нашето отечество. Водя рода си отъ старитѣ български царе. Не мога да го докажа, но азъ го чувствавамъ“. При туй държеше ржката си, като всѣкога, театрално на сърдцето си. Въ времето на Стамболова, когато се управляваше съ бесилки, което както се знае, е лесна работа, ала близка на турската държавна мъдростъ, Миларовъ въ ранни зори на 27 юлий 1892 г. билъ извлѣченъ отъ затвора въ София и тайно и бързо обесенъ, а заедно съ него и трима другари, между които и буйниятъ Тома Георгиевъ, единъ отъ участниците въ Сръдногорското възстание на 1876 г., въ времето на д-ръ Иречека регистраторъ въ неговото министерство. Миларовъ е билъ осъденъ на смъртъ възъ основа на неговия дневникъ, пълненъ съ побъркани субективни излияния.

При всѣки случай въ София д-ръ Иречекъ прилежно се отдаваше на разни студии. Вече поради практическа потребность той си бележеше всичко нужно за българския езикъ отъ живия говоръ. Учеше се новогръцки и турски, четѣше новитѣ исторически и географски съчинения и много се занимаваше съ държавнитѣ науки. Ползуваше се отъ всѣки случай да пѣтува по България и Източна Румелия, и по-добре познаваше страната, отколкото софийскитѣ политици. Голѣмитѣ си пѣтувания той направи на 1883 и 1884 г. на собствени разноси, презъ лѣтнитѣ си отпуски. Той е билъ въ най-отдалеченитѣ гористи пустини, на най-виднитѣ планински върхове, при всички по-знаменити развалини отъ ста-